

Aan de Gemeenteraad

Gorinchem, 14 april 2025

Betreft: Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 van de Reinigingsdienst Waardlanden aan.

Algemeen

De afgelopen jaren hebben we flinke stappen gezet in de uitvoering van de strategienota 2021–2025. Die inspanningen hebben geleid tot een resultaat van gemiddeld 133 kg restafval per inwoner — een prestatie waar we als organisatie trots op mogen zijn. Maar minstens zo belangrijk: ook onze inwoners mogen trots zijn op dit resultaat. Hun inzet, bereidheid om afval beter te scheiden en hun betrokkenheid bij de circulaire ambities van onze regio vormen de sleutel tot dit succes. Tegelijkertijd realiseren we ons dat dit geen eindpunt is, maar een tussenstation.

Een belangrijke mijlpaal was de invoering van Diftar per 1 januari 2024. Deze maatregel heeft een grote impact op het gedrag van inwoners en op onze manier van werken. Begin 2025 vindt de evaluatie van Diftar en de strategienota plaats. Die evaluatie biedt belangrijke inzichten in de effectiviteit van het gevoerde beleid en vormt het fundament voor de ontwikkeling van nieuw strategisch afval- en grondstoffenbeleid.

Het jaar 2026 wordt daarmee een jaar van transitie. Naar verwachting vindt eind 2025 de overdracht van de directie plaats. De verwachting is dat de nieuwe directeur aantreedt per 1 januari 2026 en zal – op basis van de evaluatie, de opgedane ervaring en de actuele ontwikkelingen – richting geven aan de verdere uitbouw van het ingezette beleid. De nieuwe strategienota 2026–2030 zal daarbij richtinggevend zijn: een logisch vervolg op de bestaande koers, met ruimte voor verdieping en vernieuwing waar dat nodig is.

Van afvalinzameling naar grondstoffenregisseur

De beweging die we als organisatie doormaken is fundamenteel: van een traditionele uitvoeringsorganisatie naar een ketenregisseur en kenniscentrum. Waardlanden staat steeds meer in het hart van de transitie naar een circulaire economie. Met inwoners, gemeenten en partners werken we stap voor stap aan ons gezamenlijke doel: maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar. Dat vraagt om verfijning van ons instrumentarium en gerichte gedragsinterventies. Investerings in ICT en automatisering zijn hierin cruciaal. De beschikbaarheid van betrouwbare data maakt lokaal maatwerk mogelijk en stelt ons in staat om efficiënter en effectiever te sturen.

Organisatieontwikkeling: de basis op orde

Tegelijkertijd is het zaak dat we onze interne basis versterken. De opgaven op het gebied van bedrijfsvoering, interne organisatie, integrale samenwerking, sturing én veiligheid zijn groot — en kunnen niet langer op de achtergrond blijven. Daarom loopt het ingezette verbetertraject in 2026 door. Het op orde brengen van de basis en de uitvoering van de resterende maatregelen van de strategienota versterken elkaar; beide zijn noodzakelijk om onze ambities waar te maken.

We blijven bewust investeren in de organisatie, zodat we duurzaam resultaten boeken en daadwerkelijk het verschil maken voor de gemeenten die we bedienen. Alleen met een sterke interne organisatie kunnen we effectief bijdragen aan het grotere doel: een circulaire, schone en afvalvrije leefomgeving.

Onzekerheid als constante

De wereld om ons heen verandert snel, en de onzekerheden nemen toe. We merken het in onze branche: grillige grondstofprijzen, onvoorspelbare verwerkingskosten, energiecongestie — het zijn factoren die onze bedrijfsvoering beïnvloeden. Ook de financiële positie van gemeenten staat onder druk. De begroting voor 2026 is gebaseerd op de inzichten van dit moment, maar zal mogelijk bijgesteld moeten worden op basis van de uitkomsten van de strategienota-evaluatie en marktontwikkelingen.

De kracht van samenwerking

Juist in deze context laat Waardlanden haar meerwaarde zien. Door voor vier gemeenten de afvalinzameling en grondstoffenverwerking te verzorgen, creëren we schaalvoordelen en synergie. De kracht van de GR zit in samenwerking, in efficiëntie én in de gedeelde ambitie om de balans te vinden tussen het realiseren van circulaire doelstellingen en het versterken van onze organisatie.

Met de inzichten uit de evaluatie en de komst van een nieuwe strategienota 2026–2030 is de organisatie goed gepositioneerd om – samen met haar partners – voort te bouwen op de ingezette koers. Tegelijkertijd vraagt de verdere versterking van onze interne bedrijfsvoering blijvend aandacht, zodat we onze maatschappelijke opdracht ook in de toekomst krachtig kunnen blijven vervullen.

Tarieven

Ten opzichte van de voorgaande jaren is er sprake van een stijging in het tarief voor de afvalinzameling en een daling van het tarief voor de afvalverwerking waarbij ook nog sprake is van een tarief met, en een tarief zonder, invoering van Diftar.

We stellen voor het uniforme tarief voor 2026 voor de reguliere inzamelactiviteiten voorlopig vast te stellen op € 272,73 per aansluiting en de voorschotbijdrage voor de verwerkingskosten voorlopig vast te stellen op € 60,19 voor de gemeenten die diftar hebben ingevoerd, en € 84,45 voor Vijfheerenlanden, per aansluiting. Ten opzichte van de begroting 2025 stijgt het tarief voor 2026 met ongeveer 1%. De belangrijkste redenen van deze stijging zijn de indexeringen en de CAO-stijgingen.

Het totaal bedrag van de begroting 2025 jaarschijf 2026 is gelijk aan de het bedrag dat in deze begroting is opgenomen. Dit betekent dat er geen extra middelen nodig zijn.

De nu voorliggende tarieven zijn onder uitdrukkelijk voorbehoud van de ontwikkelingen in 2025.

Herziening van de DVO's

Op dit moment zijn we bezig met het herzien van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). In de eerste helft van 2025 worden deze DVO's besproken met de deelnemende gemeenten.

In deze begroting is alvast rekening gehouden met de nieuwe manier van het berekenen van de tarieven voor man- en machine-uren, vooruitlopend op de definitieve afspraken.

Zodra de DVO's definitief zijn vastgesteld met de gemeenten, verwerken we deze in de tussentijdse rapportage van 2025. Als dat nodig is, volgen er ook begrotingswijzigingen voor 2025 en eventueel voor 2026.

Zienswijze

Ik verzoek u vriendelijk om uw eventuele zienswijze voor 3 juli 2025 in te dienen.

Met vriendelijke groet,

Het Bestuur van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden,

A.C. Bikker
voorzitter